

1- FIGURES DE PENSAMENT

Figures que comporten una operació intel·lectual o imaginativa. No importen tant les paraules en si com la manera com es concreta en el pensament allò expressat.

- a) IRONIA:
Expressió d'una idea a través de paraules que semblen indicar el contrari
- b) PERÍFRASI:
Expressió, amb moltes paraules, d'allò que es podria dir breument amb un o pocs mots.
- c) ANTÍTESI:
Contraposició de paraules o frases el sentit de les quals és oposat.
*La terra solcada d'ombreig benestant
i el cel, amb sos núvols de borra brillant.*
- d) OXÍMORON:
Consisteix a posar en contacte mots amb sentits oposats que semblen excloents, però que es fan compatibles pel context.
*Hi ha flors a cada marge i el cel és innocent;
la pols mateixa, quan es mou, és resplendent.*
- e) LÍTOTE:
Atenuació d'una idea, normalment negant el seu contrari.
No és bo que ...= és dolent que
- f) APÒSTROFE:
Invocació o interpellació vehement a algú, ja sigui real o imaginari.

2- FIGURES DE SIGNIFICACIÓ

Aquelles que canvien el sentit de les paraules.

- a) METÀFORA:
Figura que altera el significat d'una paraula a través d'una relació d'equivalència.
- b) METONÍMIA:
Figura que basa el canvi de sentit d'alguns mots en una relació de contigüitat.
Menjar paella
- c) SINÈCDOQUE:
En un conjunt, designar la part pel tot o a l'inrevés.
*...sols una gespa humil, no mai florida,
viu, i de Crist en el portal s'atura.
(No és el portal de Crist, sinó el portal de l'església)*
- d) SINESTÈSIA:
Consisteix a associar elements de diferents dominis sensorials.

I criden els infants en blanca volior,
i canten i s'empaiten d'ellà de les passerres.

- e) ANTONOMÀSIA .- Figura que consisteix en la substitució d'un nom propi per un de comú, o viceversa, o per una perífrasi.
És un judes = traïdor; L'inventor de la penicil·lina = Flemming.
- f) DIÀFORA:
Ús repetit d'un mot que, pel context, es carrega amb un significat diferent.

3- FIGURES DE DICCIÓ

Són aquelles figures que consisteixen a modificar la forma de les paraules.

- a) APÒCOPE:
Supressió de la part final d'un mot.
Anton / Montse
- b) PARÀGOGE:
Addició de fonemes al final d'un mot.

4- FIGURES D'ELOCUCIÓ

Són aquelles figures que tenen a veure amb la tria i l'elecció de paraules.

- a) EPANADIPLOSI:
Consisteix a repetir una o més paraules a l'inici i al final, o al mig d'un segment textual.
Pollancs de les prades, pollancs dels jardins...
- b) ANADIPLOSI :
Repetició d'una o diverses paraules del final d'un vers en el principi del següent.
- c) CONCATENACIÓ :
Repetició d'un mot d'una frase o d'un vers, en el següent, a la qual segueix una successió de repeticions. Es tracta d'una seqüència d'anadiplosis, relacionades.
- c) ANÀFORA:
Repetició de mots al començament d'un vers o d'una frase.
- d) POLISÍNDETON:
Ús reiterat de conjuncions en un text.
I calla, i jura, i barboteja a estones.
I només pot ...
- d) ASÍNDETON:
Juxtaposició per absència de conjuncions.

5- FIGURES DE CONSTRUCCIÓ

Aquelles figures que tenen relació amb l'ordre / la construcció de la frase.

a) HIPÈRBATON:

Alteració de l'ordre normal dels elements d'una frase.

Allà dalt és Siurana, aspra i ardida,
que un replà merleteja de l'altura

b) HIPÀL·LAGE:

Atribució a un element les característiques d'un altre que li és proper.

D'obscura fontana tres miren el clot... (El que realment és obscur és el clot, no la fontana que està propera)

c) PARONÍMIA / PARONOMÀSIA:

Consisteix a posar en contacte dues paraules amb semblança fònica però de sentit diferent.

¿Què hi fa si el temps ens tempta forces, fe, jurament?

d) QUIASME:

Disposició creuada (en forma d'X) dels elements de dos sintagmes que estan lligats.

I tots, com la boira lleugers en el vent,
fan dolça la terra i el cel més ardent.

Coronada d'espais, de llum cenyida

(participi + determinant-substantiu / determinant-substantiu + participi)

6- FIGURES DE RITME I MELODÍA

Figures que tenen relació amb els efectes fònics.

a) AL·LITERACIÓ:

Utilització de paraules que contenen sons semblants per tal de produir algun efecte fònic.

i t'és monjoia alegre quan llisquis lent pel pla.